

Školitelův posudek na bakalářskou práci Anny Štanclové Tři podoby Věry Lukášové.

Téma práce se vynořilo ve chvíli, kdy jsem zaznamenala zájem Anny Štanclové o vrcholné dílo Boženy Benešové a uvědomila si, že tu jde o unikátní případ existence dramatické a filmové verze a že obě vytvořil s velkou invencí jeden umělec – hudebník a divadelník E.F.Burian. Nejsem teatrolog, ale bylo mně známo, že podobu divadelní inscenace lze alespoň částečně poznat z ohlasů a odborných interpretačních rekonstrukcí (Bořivoj Srba). Navíc film lze chápat zčásti jako záznam divadelního provedení, obohacený o nová dějiště, zvláště pak exteriéry a kamerovou estetiku, poplatnou zčásti filmovému expresionismu, zčásti impresionismu.

Východisko práce tvoří logicky analýza novely, která musela být na můj (poněkud opožděný) pokyn dopracována, neboť Anna byla příliš zaujata mladičkou hrdinkou (prožívající značně nedětské problémy), její lidskou situací, její nevšední subjektivitou, takže poněkud podcenila nápadnou komponovanost novely, stylizovanost, intertextualitu apod. Mnohé podstatné autorka dopracovala, avšak její výklad – zaujatý a energický – by bylo třeba více propojit (provázat) a možná i nově uspořádat.

Jistá heterogenost je vlastní celé práci, což je paradoxně zapříčiněno také autorčinou zvědavostí a pílí. Takže do práce zapojila také historii Divadla D. Ideálněji (z hlediska většího metodologického ladu) by po prezentaci předlohy, sumarizaci její literární charakteristiky, už vzhledem k následné komparaci s dramatizovanou podobou, měla následovat rekonstrukce Burianovy úpravy pro jevištní provedení. K tomu ovšem chybí její textový doklad.

Autorka, vědoma si svých možností, volila cestu materiálové, fakty nasycené informativní studie, kde uplatnila to, co jí poskytly příslušné prameny. Tím nechci popřít, že neuvádí také posuny a proměny, které nastaly v důsledku přetavení slovesného narativu, kde se sice výrazně uplatňuje dialogičnost, a to s dramatickou razancí, stejnou závažnost tu ovšem má také vnitřní svět svérázné dívčí bytosti, v jehož prostoru autorka tematizuje velice závažný etický problém. Anna Štanclová stála před komplikovaným problémem přenášení divadelně pojaté dramatizace do filmového média, kde zčásti zůstává jevištní styl zachován (srov. kulisovitost některých dějišť), zčásti se sráží s ikonickým charakterem fotografické reprodukce autentické reality. Byť pouze částečně a v jakémsi dodatku se pokusila zmocit i ryze teoretické – obecně teoretické – aspekty adaptačního problému a doložit uvedením konkrétních příkladů.

Díky využití různorodých podnětů a pramenů vytvořila Anna Štanclová práci spíše rozmanitou, než koherentní, současně ale práci přinášející (aktualizující) podstatné poznatky o podstatné kapitole z dějin české literatury, českého divadla a českého filmu. Práci doporučuji k obhájení a navrhuji známku velmi dobře.

Doc. Marie Mravcová